

PAAVALI JA HÄNEN KIRJEENSÄ II

EFESOLAISKIRJEEN KIRJOITUSAJANKOHTA JA KIRJOITTAJA

Ester Petrenko: Efesolaiskirje

- Kirje ajoitetaan vuosille 61–62 jKr Paavalin vankeusaikaan Roomassa (Ef. 3:1, 13; 6:20).
- Kiertokirje paikallisseurakunnille Efesosssa ja sen alueella (ja sieltä käsin myös Aasian muihin osiin, Ap.t. 19:9–10).
- Tykikus kuljetti kirjeen Efesokseen ja myös muita kirjeitä muille seurakunnille, kuten Kolossalaiskirjeen (Efe 6:21–22; Kol 4:7–8).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

POHJOISMAINEN RAAMATTUKOULU

EFESOKSEN SEURAKUNNAN ALKU (APT. 18 & 19)

2. lähetysmatkalla:

"Paavali viiپی Korintissa vielä monta päivää. Hyvästelyään veljet hän purjehti kohti Syyriaa mukanaan Priskilla ja Akvila. Hän oli Kenkreassa leikkauttanut tukkansa, sillä hän oli tehnyt lupauksen. Kun he saapuivat Efesokseen, Paavali jätti heidät sinne. Itse hän meni synagogaan ja keskusteli juutalaisten kanssa. He pyysivät häntä viipymään pitempään, mutta hän ei suostunut vaan hyvästeli heidät ja sanoi: "Minä palaan taas luoksenne, jos Jumala suo." Sitten hän lähti purjehtimaan Efesoksesta."

Efesolaiskirje 18:18-21

Apostle Paul's Second Missionary Journey 49 - 52 A.D.

EFESOKSEN SEURAKUNNAN ALKU (APT. 18 & 19)

3. lähetysmatkan alkupuolella:

"Viivyttyään jonkin aikaa Antiokiassa Paavali lähti matkalle ja kulki järjestään Galatian seudun ja Frygian läpi vahvistaen kaikkia opetuslapsia."

Efesolaiskirje 18:23

EFESOKSEN SEURAKUNNAN ALKU (APT. 18 & 19)

"Kun Apollos oli Korintissa, Paavali kulki yläköseutujen läpi ja tuli alas Efesokseen. Siellä hän tapasi muutamia opetuslapsia ja kysyi heiltä: "Saitteko Pyhän Hengen, kun tulitte uskoon?" He vastasivat hänelle: "Emme ole edes kuulleet Pyhästä Hengestä." Hän kysyi: "Millä kasteella teidät sitten on kastettu?" He vastasivat: "Johanneksen kasteella." Niin Paavali sanoi: "Johannes kastoi parannuksen kasteella ja kehotti kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, nimittäin Jeesukseen." Sen kuultuaan he ottivat kasteen Herran Jeesuksen nimeen. Ja kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, Pyhä Henki tuli heidän päälleen ja he puhuivat kielillä ja profetoivat. Heitä oli kaikkiaan noin kaksitoista miestä. Paavali meni synagogaan, ja kolmen kuukauden aikana hän puhui rohkeasti ja keskusteli vetoavasti Jumalan valtakunnasta. Mutta kun muutamat paaduttivat itsensä eivätkä uskoneet vaan puhuivat paha Herran tiestä kansan edessä, hän meni pois heidän luotaan, erotti opetuslapset heistä ja keskusteli joka päivä Tyrannoksen koulussa. Tätä kesti kaksi vuotta, niin että kaikki Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla Herran sanan.

Apostolien teot 19:1-10

EFESOKSEN KAUPUNKI

- Efesos oli tärkeä satamakaupunki Vähän Aasian länsirannikolla.
- Se oli Vähän Aasian roomalaisen provinssin pääkaupunki.
- Efesos oli tärkeä kaupan keskus ja eräs vauraimmista keisarikunnan osista.
- Siellä oli laaja juutalaisvähemmistö. Juutalaiset olivat asuneet siellä 300-luvulta lähtien eKr. Paavalin aikaan Efesoksessa oli 200,000-250,000 asukasta, joista 10,000-20,000 oli juutalaisia.
- Artemiksen kultti (Ap.t. 19). (E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

The Temple of Artemis at Ephesus sunrise scene

Ester Petrenko:
Efesolaiskirje

copyright 1999 Bill Munns

Ester Petrenko:
Epistle to the Ephesians

EFESOLAIS- JA KOLOSSALAIKIRJEEN SAMANKALTAISUUKSIA

Ester Petrenko:
Efesolaiskirje

- Yhteisiä pastoraalisia huolia sillä Vähän Aasian alueella (niiden välimatka oli noin 205 Km).
- Kolossassa käsiteltiin jo seurakunnan jakautumista (Kol 2:1–3:4), kun Efesolaiskirjeessä ei puhuta tietyistä uhasta ja varoitetaan ainoastaan väärän opetuksen vaaroista (Ef 4:14).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

EFESOLAIS- JA KOLOSSALAIKIRJEEN SAMANKALTAISUUKSIA

Ester Petrenko:
Efesolaiskirje

Kummallakin kirjeellä on [samoja] teologisia erityisteemoja:

- Kristuksen ylivertaisuus luomakunnan yli, mukaanlukien hänen suuruutensa ja valtansa hengellisistä voimista;
- Uskovien tämänhetkinen kokemus uudesta elämästä Kristuksessa;
- Vertailu aikaisemman ja uuden elämäntavan välillä, joka ilmaistaan vieraantumisen ja sovituksen käsittein;
- Yhteinen viittaus maailmanlaajuiseen seurakuntaan ja Kristukseen seurakunnan päänä (Kristuksen ruumis); Paavalin tehtävä tuoda julki evankeliumin salaisuus; moraalitytävät ja suhteet kristittyjen yhteisössä; ja erityinen kohdistus pahoihin hengellisiin voimiin.

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

EFESOLAIS- JA KOLOSSALAIKIRJEEN EROAVAISUUKSIA

Kummallakin kirjeellä on [samoja] teologisia erityisteemoja:

- Efesolaiskirje alkaa pitkällä siunauksella (1:3–14) kun taas Kolossalaiskirjeessä on hymni Kristuksen yliveraisuudesta kaiken luomakunnan yli (Kol 1:15–20; vaikka se muistuttaa jakeita 1:20–23).
- Kolossalaiskirje näyttää käsittelevän riitakysymyksiä seurakunnassa (Kol 2:1–3:4), mikä ei vaikuta olevan tilanne Efesoksessa.
- **Ainutlaatuisista Efesolaiskirjeessä** on kehoitus säilyttämään seurakunnan ykseys, valon ja pimeyden vastakkainasettelu; analogia Kristuksen ja seurakunnan välillä ja hengellinen sodankäynti.
- Kolossalaiskirjeen lopputervehdys osoitetaan monille henkilöille (Kol 4:10–18) ja tämä puuttuu Efesolaiskirjeestä. (E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

YDINSANOMA: KOSMINEN SOVINTO

- Missä koko luomakunta (enkeliolennot ja ihmiskunta) ovat Kristuksen vallan alaisia (1:9–10).
- Tätä teemaa kehitellään eteenpäin seuraavasti:
 - **Taivaallisten asioiden sovittaminen (1:10)** viittaa pahojen voimien alistamiseen ja lopulliseen häviöön Kristuksen kuoleman, ylösnousemuksen ja kirkastumisen kautta (1:19–23).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

YDINSANOMA: KOSMINEN SOVINTO

- **Maanpäällisten asioiden sovittaminen (1:10)** viittaa ihmiskunnan sovittamiseen (jakaantunut juutalaisiin ja pakanoihin) (2:1–22; 3:1–14) ja kuinka seurakunta elää sovittavana yhteisönä (luvut 4–6).
- Seurakunnan palvelustyö (Kristuksen ruumiina) ja kristittyjen yhteisön sekä perhekuntien sisäiset suhteet (aviomies/vaimo, vanhemmat/lapset, orjanomistaja/orja) tulisi heijastella evankeliumin sanomaa ja jäljitellä Jumalaa ja Kristuksen rakkautta. (luvut 4–6).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

EFESOLAISKIRJEEN TARKOITUS

Rohkaista ja auttaa uskovia ymmärtämään Kristuksen sovitus työn merkitys niin että kristittyjen yhteisön ykseys ja sopusointu (sen eri ilmenemismuodoin luvuissa 4–6) paljastaisivat uskovien jättämisen ulkopuolelle ja erottelun. Niin kristittyjen yhteisöstä voi tulla sovinnon aikaansaaja muullekin yhteiskunnalle ja malliesimerkki Jumalan perimmäisestä sovitus suunnitelmasta Kristuksessa. (1:10; 1:22–23; 3:10)

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

EFESOLAISKIRJEEN RAKENNE

- 1:1-2 Aloituis: vastaanottajat ja tervehdys
- 1:3-3:21 Jumalan sovitusuunnitelma
 - 1:3-14 Eulogia: ylistys Jumalan pelastuspäämäärän tähden
 - 1:15-23 Kiitosrukous ja esirukous uskovien ymmärryksen puolesta ja seurakunnan osuuden puolesta Jumalan sovitusuunnitelmassa.
 - 2:1-10 Jumalan tuoma armollinen pelastus: uskovat nostetaan ja korotetaan Kristuksen kanssa luotuina hyviä tekoja varten
 - 2:11-22 Kristuksen sovitusyö: Juutalaisten ja pakanoiden seurakunta
 - 3:1-13 Paavaliin valtuutus tuoda julki Jumalan sovitusuunnitelma
 - 3:14-21 Esirukouksen päätös uskovien hengelliseksi voimistumiseksi ja Kristuksen läsnäolon ja rakkauden asumiseksi uskovissa.

EFESOLAISKIRJEEN RAKENNE

- 4:1-6:20 Kutsu seurakunnalle elää Jumalan sovitusuunnitelman mukaisesti
 - 4:1-16 Säilyttämällä Hengen ykseys ja kasvu Kristuksen ruumiina
 - 4:17-32 Elämään uuden ihmisyyden mukaisesti kristittyjen yhteisössä.
 - 5:1-6:9 Jäljittelemään Jumalaa ja Kristusta kristittyjen yhteisössä ja perhekunnissa.
 - 6:10-20 Loppuvetoomus: muistutus seurakunnalle seistä lujana ykseydessä
- 6:21-24 Loppusanat: Siunaus

RETORINEN RAKENNE

- 1:1-2 **Alkusanat:** vastaanottajat ja tervehdys
- 1:3-23 **Exordium**
 - 1:3-14 Eulogia: ylistys Jumalan pelastuspäämäärän tähden
 - 1:15-23 Kiitosrukous ja esirukous uskovien ymmärryksen puolesta ja seurakunnan osuuden puolesta Jumalan sovitusuunnitelmassa.
- 2:1-3:21 **Narratio**
 - 2:1-10 Jumalan tuoma armollinen pelastus: uskovat nostetaan ja korotetaan Kristuksen kanssa luotuina hyviä tekoja varten
 - 2:11-22 Kristuksen sovitusyö: Juutalaisten ja pakanoiden seurakunta
 - 3:1-13 Paavaliin valtuutus tuoda julki Jumalan sovitusuunnitelma
 - 3:14-21 Esirukouksen päätös uskovien hengelliseksi voimistumiseksi ja Kristuksen läsnäolon ja rakkauden asumiseksi uskovissa.

RETORINEN RAKENNE

- 4:1-6:9 **Exhortatio**
 - 4:1-16 Säilyttämään Hengen ykseys ja kasvu Kristuksen ruumiina
 - 4:17-32 Elämään uuden ihmisyyden mukaisesti kristittyjen yhteisössä.
 - 5:1-6:9 Jäljittelemään Jumalaa ja Kristusta kristittyjen yhteisössä ja perhekunnissa.
- 6:10-20 **Peroratio:** Loppuvetoomus: muistutus seurakunnalle seistä lujana ykseydessä
- 6:21-24 **Loppusanat:** Siunaus

TUNTI 2:

YKSITYISKOHTAINEN ANALYYSI EFESOLAISKIRJEEN JAKEISTA 1:13-14

EFESOLAISKIRJEEN 1:13-14

1:3-14 on hyvin pitkä ja kieliopillisesti monimutkainen virke, jossa käsitellään kolmea teemaa:

- 1) Jumalaa tulisi ylistää pelastuspäämääränsä tähden.
- 2) Kristuksen työ edestämme.
- 3) Jumala teki kaiken tämän, jotta voisimme olla Hänen kirkkautensa.

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

1) JUMALAA TULISI YLISTÄÄ PELASTUSPÄÄMÄÄRÄNSÄ TÄHDEN

Kolme asiaa erottuu teemoina tässä ylistyksessä:

Jumalaa tulee ylistää, koska Hän on siunannut meitä 'kaikella siunauksella' (1:3). Siunaus on (1) 'hengellistä' (1:3); (2) 'taivaallisissa' (1:3); ja (3) 'Kristuksessa' (1:3).

1) 'hengellinen' (1:3) =

'asiat, jotka kuuluvat Jumalan Hengelle'
Ne ovat näkyviä, ja niiden tulee olla näkyviä uskoville jo maan päällä.

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

1) JUMALAA TULISI YLISTÄÄ PELASTUSPÄÄMÄÄRÄNSÄ TÄHDEN

2) 'taivaallisissa' (1:3) = vanha Välimeren alueen maailmankatsomus ja kosmologia.

"Usein Vanhan Testamentin profeettojen tutkimuksessa ja Uuden testamentin, erityisesti Ilmestyskirjan, kohdalla huomataan, että taivaat ovat Jumalan asuinpaikka, josta käsin asiat päätetään. Ei ole epäilystä siitä, ettei se mikä on päätetty taivaassa tulisi toteutumaan myös maan päällä. Itse asiassa se toteutuu jo Kristuksen seurakunnassa."

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

1) JUMALAA TULISI YLISTÄÄ PELASTUSPÄÄMÄÄRÄNSÄ TÄHDEN

3) 'Kristuksessa' (1:3)

= Jumalan pelastussiunaus toteutuu ja täyttyy 'Kristuksessa':

"Kristus on mainittu jakeissa 1:3 ja 1:5, Jumalan ajatuksen ja suunnitelman ohessa, mutta nyt jakeesta 1:6 alkaen käsitellään Hänen työtään (*Tämän armon hän on lahjoittanut meille siinä Rakastetussa,*) lauseiden sarjalla, jotka alkavat "jossa" (kreikan kielellä):

1:7 *jossa meillä on lunastus;*

1:11 *Kristuksessa me olemme myös saaneet perintöosan;*

1:13 *Hänessä on teihinkin, ... olitte kuulleet totuuden sanan ... ja uskoneet sen.* (E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

1) JUMALAA TULISI YLISTÄÄ PELASTUSPÄÄMÄÄRÄNSÄ TÄHDEN

Niinpä 1:3 osoittaa, että Jumalan pelastussiunaus taataan taivaissa ja tehdään näkyväksi maan päällä Kristuksen kautta.

1) JUMALAA TULISI YLISTÄÄ PELASTUSPÄÄMÄÄRÄNSÄ TÄHDEN

Mitkä ovat Jumalan pelastuspäämäärät?

Ilmaisut liittyen ennaltamääräämiseen koko jaksossa näyttää ennalta Jumalan suvereenin luomissuunnitelman (johon Paavali viittaa 'salaisuutena' 1:9; 3:3, 5, 9,10), joka toteutettiin Kristuksessa (kreikankielestä "*jonka Hän on ennalta suunnitellut*", 1:9).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

1) JUMALAA TULISI YLISTÄÄ PELASTUSPÄÄMÄÄRÄNSÄ TÄHDEN

Mitkä ovat Jumalan pelastuspäämäärät?

Jumalan suunnitelma kehiteltiin ennen maailman luomista (kreikankieli ehdottaa, ennen maailman 'sikiämistä') valitakseen seurakunnan ("*valitsi meidät*" 1:4)

- olemaan "*pyhiä ja nuhteettomia Hänen edessään rakkautessa*" (1:4),
- tulemaan otetuiksi Jumalan lapsiksi ("*Hän määräsi meidät omiksi lapsikseen*", 1:5)
- "*niinkuin meistä oli ennalta määrätty*", kreikankieli jälleen "*on valittu etukäteen*", 1:11), ja
- [*olemaan*] Hänen perillisiään (1:14).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

2) KRISTUKSEN TYÖ EDESTÄMME

Jumalan suunnitelman keskeytys ja Kristuksen työ

- 1:7 viittaa siihen, että Jumalan suunnitelma keskeytyi ihmiskunnan rikkoessa Jumalaa vastaan ja tarvitun lunastusta (1:7, 14).
- Paavali myöhemmin selittää, että ihmiskunnan kapina Jumalaa vastaan on tulos enkelien kapinasta taivaassa (kosminen kapina) jonka tuloksena ihmiskunta on paholaisen vankina, joka hallitsee maailmanjärjestystä (heidän tilaansa kuvataan 'kuolleeksi' 2:1-3).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

2) KRISTUKSEN TYÖ EDESTÄMME

Jumalan suunnitelman keskeytys ja Kristuksen työ

Sen tähden, **Jumalan perimmäinen suunnitelma toteutetaan Kristuksessa** kun Hän sovittaa lukijoiden synnit ristillä (1:7) ja tuo sovinnon koko luomakunnalle (enkeliolennot ja ihmiskunta) ja sen Kristuksen vallan alle.

Tätä Paavali tarkoittaa kaiken yhdistämiseksi Hänessä, mitä on taivaissa ja mitä on maan päällä (1:10; 1:19-23; 3:10).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

2) KRISTUKSEN TYÖ EDESTÄMME

Ei ihme, että Paavali takeltelee ylistyksessään niin ihmeellisestä tapahtumasta, josta 'me' (1:3, 4, 6, 8, 12, 14) olemme tänään todistajia.

(Ote E. Petrenkon teoksesta, Letter to the Ephesians)

Nyt, ilmoitus lukijoille Jumalan sovitus suunnitelmasta tarvitsee syyn. (...suonut meille kaikkea viisautta ja ymmärrystä. Hän on ilmoittanut meille tahtonsa salaisuuden 1:8b-9a).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

3) KRISTUS TEKI KAIKEN, JOTTA OLISIMME HÄNEN KIRKKAUTENSA

Miksi Jumala teki kaiken tämän?

Jaksosta löytyy neljä tarkoitusta osoittavaa lausetta ja niitä yhdistää "hänen kirkkautensa kiitokseksi" (1:6, 12, 14), paitsi johdannossa jakeessa 1:4.

Jumala on ennaltamäärännyt meidät olemaan pyhiä ja nuhteettomia Hänen edessään rakkaudessa (1:4) jotta me, ensin laitoimme toivomme Kristukseen, voisimme elää Hänen kirkkautensa kiitokseksi (1:12). Lunastus Jumalan omana kansana (1:14) on Hänen kirkkaudekseen.

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

EFESOLAISKIRJEEN 1:13-14

Paavali taiten muotoilee tämän asetelman joka upeasti näyttää Jumalan tarkoituksen ihmiskunnan luomiseen ja sen vapauttamiseen synnistä ja kuolemasta Kristuksen ristin työn kautta ...

- Jumalalliseen perintöön,
- Kuulumiseen Jumalalle, ja
- Jumalan jo maailmassa olevan kirkkauden ja aikojen täyten kirkkauden edistämiseen (aikojen täyttyessä 1:10).

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

EFESOLAISKIRJEEN 1:13-14

Tämä on "pelastuksemme evankeliumi" ja "totuuden sana" (1:13).

Tätä varten on Jumalan Henki annettu meille vakuudeksi ja sinetiksi (1:14) antamaan meille toivon, että kaikki tulee tapahtumaan juuri niinkuin Jumala ennalta määräsi ja suunnitteli.

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

YKSITYISKOHTAINEN ANALYYSI EFESOLAISKIRJEEN JAKEISTA 5:21-33

EFESOLAISKIRJEEN 5:21-33

5:21 on siirtymäjäe, joka yhdistää 'olkaa alamaisia' (5:21; verbien "puhuen" ... "laulakaa" ja "soittakaa" ... "kiittäen", 5:19-20) lauseen "täyttykää Hengellä" kanssa (5:18).

Tämä viittaa siihen, että 'täyttykää Hengellä' ilmenee myös keskinäisessä alistumisessa ("olkaa toisillenne alamaisia") perheessä koska se ilmentää Kristusta ja uuden yhteisön ykseyttä ja sopusointua.

(E. Petrenko, Letter to the Ephesians)

Suhde Kristuksen ja seurakunnan välillä on malli aviomiehen ja vaimon väliselle suhteelle

- Tämä nähdään vertailevien sanojen 'niin kuin' käytössä. Se osoittaa, että Kristus tuo uuden suuntautumisen aviomiehen ja vaimon väliseen suhteeseen.
- On tärkeää huomioida että 5:22–33 ei ole malli niin kristityille että ei-kristityille pareille, vaan ainoastaan kristityille pareille.

Paavalin näkökulmaa kristilliseen avioliittoon on vastoin kulttuurin odotuksia.

Kristilliseen avioliittoon ei kuulu aviomiesten maskuliiniset voimanosoitukset vaimoja kohtaan eikä vaimojen tule pistää aviomiehiään 'järjestykseen'.
Sen sijaan se perustuu rakastavaan ja läheiseen suhteeseen Kristuksen ja seurakunnan välillä ja miksi Jumala tarkoitti avioliiton jo luomisesta lähtien (5:31) havainnollistamaan Jumalan iankaikkista tarkoitusta (5:32).

Aviosuhteessa vaimon tulisi alistua miehelleen (5:22, 24).

Ensiksi, jae 5:21 vetoaa keskinäiseen alamaisuuteen, joka ei perustu hierarkiaan (niin että vaimo alistuisi miehelle, lapset vanhemmilleen ja orjat omistajilleen), vaan ymmärrykseen, että he ovat Kristuksen ruumiin jäseniä.
(5:23, 30).

Toiseksi, muoto "olla alamainen" viittaa vapaaehtoiseen valintaan, joka perustuu vaimon uuteen identiteettiin ja Kristuksen palvelemiseen (*olkaa alamaisia ... niinkuin Herralle, ja ... niin kuin seurakunta on Kristukselle alamainen ...*, 5:22, 24) eikä aviomiehen vaatimukseen vaimonsa alistumiseksi.

Kolmanneksi, vaimon alamaisuus liittyy siihen kuinka aviomies harjoittaa päällikkyytään itsensä antavalla rakkautella, etsien vaimonsa parasta ja hyvinvointia (kts. myöhemmin).

AVIOMIEHEN ROOLI

Aviomiehen päällikkyuden malli on Kristuksen päällikkyys seurakunnassa (5:23; vrt. 1:20–23; 4:13, 15–16).

Ensiksi, Kristus harjoittaa päällikyyttä huolehtimalla ja suojelemalla seurakuntaa pahoilta voimilta (1:21–22); tukemalla seurakuntaa lahjoilla sen kasvamiseksi ja kehittymiseksi (4:7–16); ja jatkuvasti rakastamalla seurakuntaa kun he kasvavat läheisyydessä ja ykseydessä (4:13, 15–16).

AVIOMIEHEN ROOLI

Toiseksi, Kristuksen päällikkyys näkyy Hänen palvelijan asenteessaan kuolemalla seurakunnan puolesta (5:25b; 1:7; 2:14–18; 4:8–10; 5:1–2).

Niinpä aviomiehen päällikkyys ei ole mahdollisuus toimia tyrannina (esim. parisuhdeväkivalta, henkinen väkivalta, tunneväkivalta), tai vallita vaimoan omien itsekkäiden tarkoitusperien mukaisesti.

AVIOMIEHEN ROOLI

Toiseksi, Kristuksen päällikkyys näkyy Hänen palvelijan asenteessaan kuolemalla seurakunnan puolesta (5:25b; 1:7; 2:14–18; 4:8–10; 5:1–2).

Niinpä aviomiehen päällikkyys ei ole mahdollisuus toimia tyrannina (esim. parisuhdeväkivalta, henkinen väkivalta, tunneväkivalta), tai vallita vaimoan omien itsekkäiden tarkoitusperien mukaisesti.

AVIOMIEHEN ROOLI

Vaan aviomiehen päällikkyys näyttäytyy paremminkin itsensä antavana rakkautena vaimon hyvinvointia varten jopa kuolemalla hänen puolestaan. Aviomies, joka on hyvin juurtunut identiteettiinsä Kristuksessa huolehtii ja suojelee vaimoan kaikkia mahdollisia uhkia vastaan ja tukee hänen henkilökohtaista kasvuaan (esim. koulutus ja työelämä) niin että hän voi saavuttaa täyden potentiaalinsa. Aviomiehen itsensä antava rakkaus vaimoa kohtaan syventää heidän läheisyyttä ja ykseyttä.

AVIOMIEHEN ROOLI

Paavali vie tämän vielä pidemmälle aviomiehen kutsussa itsensä antavassa rakkaudessa vaimoan kohtaan (5:25a, 28a, 33a).

Kehotus aviomiehelle rakastaa vaimoan on sisällytetty Kristuksen rakkauteen seurakuntaa kohtaan (5:25b).

Tämä rakkaus ei ole pinnallista tai 'jos siltä tuntuu' -rakkautta, vaan epätsekästä rakkautta, joka jopa kuolee vaimonsa edestä (5:25c, vrt. 5:2).

AVIOMIEHEN ROOLI

Tämä kehoitus ei tarkoita sitä, että ainoastaan aviomiehen tulee rakastaa vaimoan, vaan koko perhekunnan viitekehys on se, että uskovat ovat Jumalan ja Kristuksen rakkauden jäljittelijöitä. (5:1-2), jotta rakastavat suhteet soveltuvat koko perhekuntaan (sisältäen vaimon rakkauden aviomieheensä).

Aviomiehen rakkautta vaimoon määrittää myös se kuinka aviomies rakastaa omaa ruumistaan, kuinka *hän ravitsee ja vaalii sitä* (5:28, 29b).

RAKKAUDEN PÄÄMÄÄRÄ

Vetoomus aviomiehelle rakastaa vaimoan (5:25a, 28a, 33a) sisältyy Jumalan sovitussuunnitelman suurempaan viitekehukseen, jota seurakunta ilmentää (5:25b-27, 29b-32).

Kristuksen uhrautuvan rakkauden tarkoitus (5:25b) on esitellä seurakunta pyhänä ja nuhteettomana (joka näkyy tarkoitusta osoittavissa lauseissa 5:26a, 27a, 27c) niinkuin Jumala tarkoitti sen maailman perustamisesta lähtien (1:4; 2:10).

RAKKAUDEN PÄÄMÄÄRÄ

Seurakunnan pyhyys toteutuu:

- Rakastavassa suhteessa Kristukseen ja toisiin uskoviin (5:25b; 29b; vrt. 2:19-20; 3:17-19; 4:1-16; 4:32-5:2); ja
- Pyhän Hengen puhdistavassa työssä ilmoitetun evankeliumin työn kautta (5:26c, kreikankielellä "*sana*" on *rhēma*, joka löytyy muaalta vain jakeesta 6:17 viitaten Pyhän Hengen voimaannuttamaan evankeliumin saarnaukseen; vrt. 1:8, 13; 1:17-19; 3:5-6; 3:16-19; 4:2-3; 4:20-22; 4:30; 5:10, 17, 18b; 6:17).

Suhde aviomiehen ja vaimon välillä kuvastaa Kristuksen ja seurakunnan eskatologista toivoa (A)

- Kristuksen rakkaus seurakunnalle täydelliseksi läheisyydeksi ja ykseydeksi seurakunnan kanssa (4:12–13; 15–16) toteutuu nyt rakkauden ykseydessä aviomiehen ja vaimon välillä—aviomies samaistuu vaimoonsa kuin omaan kehoonsa (5:28b) ja on yksi liha hänen kanssansa (5:29a, *"ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi"* in 5:31, lainaus 1 Moos. 2:24).

- Tämä perustuu ymmärrykseen, että he (mies ja vaimo) kuuluvat Kristuksen ruumiseen (5:23, 30; vrt. 4:15–16).
- Sen tähden aviomiehen ja vaimon rakastava suhde havainnollistaa ja edistää kristittyjen yhteisön sopusointua ja ykseyttä.

Suhde aviomiehen ja vaimon välillä kuvastaa Kristuksen ja seurakunnan eskatologista toivoa (B)

Paavali menee vielä pidemmälle sanoessaan, että salaisuus täydellisestä ykseydestä Kristuksen ja seurakunnan välillä lopun aikana (5:32) ilmenee nyt aviomiehen ja vaimon ykseydessä.

Toisin sanoen, ymmärrys Kristuksen ja seurakunnan suhteesta muuntaa kristillisen avioliiton niin perustavaalaatuisesti (5:21–25, 28–31), että avioliitto antaa ennakoivaa ymmärrystä odotetun Kristuksen ja seurakunnan lopullisesta täydellisestä ykseydestä (5:26–27; 4:12–13; 15–16).

Aviomiehen ja vaimon välisen suhteen toisto jakeessa 5:33 painottaa sitä, että kristillinen avioliitto tekee nähtäväksi Kristuksen ja seurakunnan välisen suhteen osana Jumalan pelastuspäämäärää.